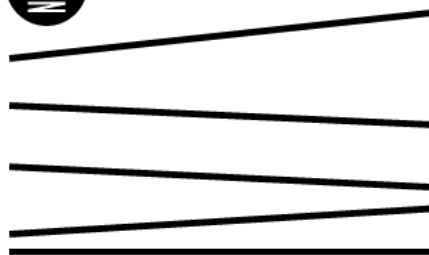

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Andersen, H. C.

Billedbog uden Billeder.

Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1840

48 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

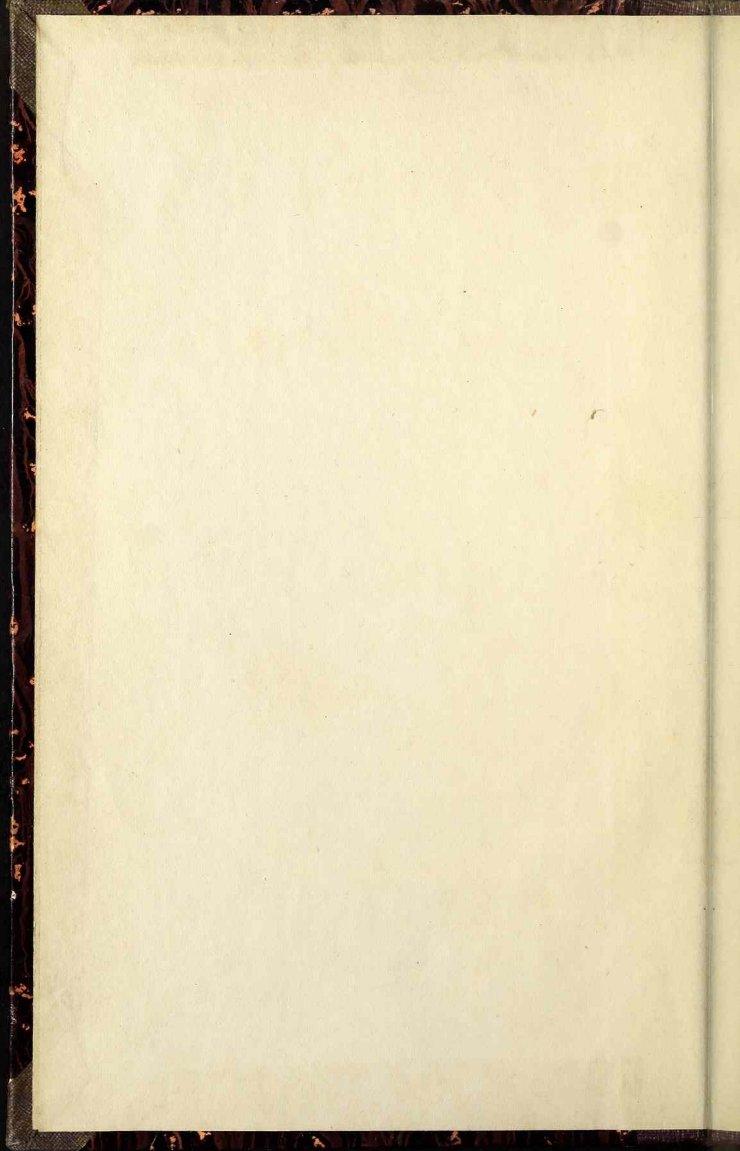
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021588262

Billedbog

uden Billeder.

Af

H. C. Andersen.

Kjøbenhavn.

Forsagt af Universitets-Boghandler C. M. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1840.

Billedbog uden Billeder.

Willibrodus von Willibrod

Det er forunderligt! naar jeg føler allervarmest og bedst, da er det, som om Hænder og Tunge blev bundet paa mig, jeg kan ikke gjengive, ikke udtale det saaledes, som jeg har det herindenfor; og dog er jeg Maler, det siger mit Die mig, det have de erkjendt Alle, som saae mine Skizzer og Tavler.

Jeg er en fattig Knøs, jeg boer omme i en af de smalleste Gader, men Lyset mangler mig ikke, thi jeg boer høit oppe, med Udsigt over alle Tagene. De første Dage jeg var kommen herind til Byen, var der mig saa snævert og eensomt; istedenfor Skoven og de grønne Bakker havde jeg nu kun de graae Skorstene til Horizont. Ikke en Ben eiede jeg her, ikke et bekjendt Ansigt hilsende mig.

En Aften stod jeg ret bedrøvet ved mit Vindue, jeg aabnede det og saae ud. Nei, hvor jeg blev glad! jeg saae et Ansigt jeg kjendte, et rundt, venligt Ansigt, min bedste Ven derovre fra Hjemmet: det var Maanen,

den fjære gamle Maane, uforandret den samme, akkurat som han saae ud, naar han der tittede ind til mig mellem Piletræerne ved Mosen. Jeg kyskede paa Fingren ad ham, og han skinnede lige ind i mit Kammer, og lovede, at han hver Aften, naar han var ude, vilde see lidt ind til mig; det har han ogsaa siden ærligt gjort, Skade, at han kun kan blive saa kort. Hver Gang han kommer, fortæller han mig Et eller Andet, som han har seet Natten forud, eller samme Aften. „Mal nu det, jeg fortæller,“ sagde han ved sit første Besøg, „saa skal du faae en ret artig Billedbog.“ Det har jeg nu gjort i mange Aftener. Jeg kunde paa min Maade give en ny „Tusind og een Nat“ i Billeder, men det blev nok for mange; de, jeg giver, ere ikke valgte, men komme som jeg har hørt dem; en stor genial Maler, en Digter eller Donskunstner maa gjøre noget mere heraf, om han vil; hvad jeg viser, er kun løse Omrids paa Papiret, og imellem mine egne Tanker, thi det var ikke hver Aften Maanen kom, der var tidt en Sky eller to iveien.

Første Aften.

„Sidste Nat,“ det er Maanens egne Ord, „gled jeg gennem Indiens klare Luft, jeg spillede mig i Ganges; mine Straaler søgte at trænge gennem det tætte Hegn, som de gamle Plataner flette, der hvælve sig tæt, som Skildpadens Skal. Da kom fra Dykningen en hinduist Pige, let som Gazellen, skøn som Eva; der var noget saa lustigt, og dog saa fyldigt fast ved Indiens Datter, jeg kunde see Tanken gennem den fine Hud; de tornede Lianer rev Sandalerne sonder, men rask stred hun fremad; Bilddyret, der kom fra Floden, hvor det havde læstet sin Tørst, sprang sky forbi, thi Pigen holdt i Haanden en brændende Lampe; jeg kunde see det friske Blod i de fine Fingre, som bøiede sig til et Væ for Flammen. Hun nærmede sig Floden, satte Lampen paa Strømmen, og Lampen seilede ned ad; Luen viftede, som om den vilde slukkes, men den brændte dog og Pigens sorte, funklende Dine fulgte

med et Sjøleblif, bag Dielaagenes lange Silkefryndser; hun vidste, at brændte Lampen, saalænge hun vinede den, da levede endnu hendes Elsker, men sluffedes den, da var han død; og Lampen brændte og bævede, og hendes Hjerter brændte og bævede, hun sank paa Knae og læste Bonnen; ved hendes Side laae i Græsset den vaade Slange, men hun tænkte kun paa Brama og paa sin Brudgom. „Han lever!“ jubledes hun, og fra Bjergene gjenslød det: „han lever!“

Anden Aften.

„Det var igaar,“ fortalte Maanen mig, „da kigede jeg ned i en lille Gaard, indesluttet af Huse, der laae en Høne med elleve Kyllinger, en deilig lille Pige, sprang omkring dem, Hønen klukkede og bredte forstrækket sine Vinger ud over de smaa Unger. Da kom Pigens Fader, han skjændte, og jeg gled bort uden mere at tænke derpaa; men i Aften, det er kun faa Minutter siden, saa jeg igjen ned i samme Gaard. Der var ganske stille, men snart kom den lille Pige, hun listede sig sagte hen til Hønsesuset, løstede Klinken og smuttede ind til Hønen og Kyllingerne; de strege høit og slagrede omkring, den Lille løb efter dem, jeg saa det tydeligt, for jeg kigede ind gennem et Hul paa Muren. Jeg blev ganske vred paa det onde Barn og glædede mig, da Faderen kom og endnu hæftigere end igaar skjændte og greb hende om Armen, hun bøiede Hovedet tilbage, der var store Taarer i de blaa Dine. „Hvad gjør

Du her!" spurgte han. Hun græd: „jeg vilde," sagde hun, „ind at kysse Hønen og bede hende om Forladelse for igaar, men det turde jeg ikke sige Dig!" Og Faderen kysfede den søde Ufskyldighed paa Panden; jeg kysfede hende paa Dine og Mund."

Tredie Aften.

„I den snevre Gade her tæt ved, den er saa smal, at jeg kun eet Minut kan lade mine Straaler glide ned af Husets Væg, men i dette Minut seer jeg nok for at kjende den Verden, som her rører sig, saa jeg en Kvinde. For sexten Aar siden var hun et Barn; derude paa Landet i den gamle Præstegaards Have legede hun; Rosenhækkerne vare til Aars og ganske udblomstrede, de vorte vildt ud i Gangen og skjode lange Grene op i Vbletræerne, kun hist og her sad en Rose, og ikke smuk, som Blomsternes Dronning kan være det; dog Farverne vare der, Duften var der; Præstens lille Datter syntes mig en langt skjønnere Rose; hun sad paa sin Skammel under den vildtvorende Hæk og kysfede Duffen med de knuste Papkinder. Ti Aar senere saa jeg hende igjen; jeg saa hende i den prægtige Balsal, hun var den rige Kjøbmands smukke Brud; jeg var glad ved hendes Lykke, jeg søgte hende i de stille Aftener; al, Ingen tænker paa mit klare Die, mit sikre Blik! min Rose vorte ogsaa med vilde Skud, som Roserne i Præste-

gaardens Have! Hverdags Livet har ogsaa sin Tragødie, iaften saa jeg sidste Act. I den snevre Gade, dødsfyg, laae hun paa Sengen, og den onde Bert, raag og kold, hendes eneste Forsvarer, rev Tæppet tilside: „staa op!“ sagde han, „Dine Kinder skræmme, pynt Dig! skaf Penge, eller jeg kaster Dig paa Gaden! reis Dig i en Hast!“ — „Døden er i mit Bryst!“ sagde hun, „o, lad mig hvile!“ og han rev hende op, malede hendes Kinder, slættede Roser i hendes Haar, satte hende ved Vinduet, det brændende Lys tæt ved, og gik bort. Jeg stirrede paa hende; hun sad ubevægelig, Haanden faldt ned i Skjødets, Vinduet blæste tilbage saa een af Ruderne knak, men hun sad stille, Gardinet viftede som en Flamme om hende, hun var død. Fra det aabne Vindue prædikede den Døde Moral; min Rose fra Præstegaardens Have!”

Fjerde Aften.

„Jeg var iafteſ paa tydſk Comedie,“ ſagde Maanen, „det var i en lille By; en Staldbygning var gjort om til Theater, det vil ſige, Baafene vare beholdte, og pubſede om til Loger, alt Træværket var betrukket med broget Papir; under det lave Loft hang en lille Jernlyſekrone, og for at den, ligesom paa ſtore Theatre, kunde gaae op naar Souſſeurens Klokke ſagde ſit „Ringeling!“ var der indmuret over den et omvendt Kar. „Ringeling!“ og den lille Jernlyſekrone gjorde et Hop paa en halv Allen; ſaa vidſte man Comedien begyndte. En ung Fyrſte med ſin Gemalinde, der reiſte gjennem Byen, bivaanede Foreſtillingen, og derfor var her propfuldt Huus, kun under Lyſekronen var der ligesom et lille Krater. Her ſad ikke en Sjæl, Lyſene dryppede, „dryp! dryp!“ jeg ſaae det Altsammen, thi der var ſaa varmt derinde; alle Eugerne paa Bæggen havde de maattet aabne, og fra alle Eugerne tittede udenfra ind Piger og Karle, ſkjøndt Politiet ſad indenfor og truede med Stoffen. Tæt ved Orcheſtret ſaae man det unge Fyrſtepar i to gamle Læneſtole, i diſſe pleiede ellers

Borgemeesteren og hans Frue at have Plads, men iaften maatte de sidde paa Træbænkene ligesom de andre Borgerfolk. „Der kan man see at der er Høg over Høg!“ var Madamernes stille Bemærkning, og alt blev herved endnu mere festligt; Lysekronen hoppede, Pøbelen fik over Fingrene, og jeg — ja Maanen var med paa den hele Comedie.“ —

Femte Aften.

„Igaar,“ sagde Maanen, „saae jeg ned paa det bægelige Paris, mit Die trængte ind i Louvres Gemakker. En gammel Bedstemoder, fattigklædt, hun hørte til Almueklassen, fulgte med en af de underordnede Betjente ind i den store, tomme Thronsal; denne vilde hun see, maatte hun see; det havde kostet hende mange smaa Dpofrelser, megen Beltalenhed, før hun var kommen her. Hun solbede de magre Hænder og saae høitidelig om sig, som stod hun i en Kirke. „„Her var det!““ sagde hun, „„her!““ og hun nærmede sig Thronen, hvorfra hang det rige, guldbræmmede Floiel, „„Der,““ sagde hun, „„der!““ og hun boiede sine Knæ, og kyskede Purpurtæppet — jeg troer hun græd. „„Det var ikke dette Floiel,““ sagde Betjenten, og der spillede et Smil om hans Mund. „„Men her var det dog!““ sagde Konen, „„saaledes saae her ud!““ — „„Saaledes,““ svarede han, „„og dog ikke saaledes; Binduerne vare sønderslaaede, Dørene revne af, og der var Blod paa Gulvet! — Hun kan dog sige: min Sonnesøn er død paa Frankrigs Throne!““ „„død!““

gjentog den gamle Rone; — jeg troer ikke der blev talt mere, de forlode ogsaa snart Salen, Aftendæmringen slukkedes, og mit Lys straaede dobbelt klart paa det rige Floiel om Frankrigs Throne. Hvem troer du den gamle Rone var —? Jeg skal fortælle dig en Historie. Det var i Julirevolutionen, henimod Aften, paa Seirens meest glimrende Dag, da hvert Huus var en Fæstning, hvert Vindue en Skandse; Folket bestormede Tuillerieserne. Selv Kvinder og Børn strede mellem de Kæmpende; de trængte ind gjennem Slotstets Gemakker og Sale, En fattig, halvvoxen Dreng i Pjalter kæmpede modig mellem de ældre Krigere; dødelig saaret af flere Bajonetskit, sank han til Jorden, det skete i Thronsalen, og man lagde den Bloddende paa Frankrigs Throne, søbte Floieleet om hans Bunder, Blodet strømmede ud over det Kongelige Purpur, det var et Maleri! den prægtige Sal, de kæmpende Grupper! en sønderbrudt Fane laa paa Gulvet, det trefarvede Flag vaiede over Bajonetterne, og paa Thronen den fattige Dreng, med det blege forklarede Ansigt, Dinene mod Himlen, medens de andre Lemmer boiede sig i Døden; hans nøgne Bryst, hans fattige Klædning, og halv over denne det rige Floiels Drapperi med Solvulstierne paa. Var der spaaet ved Drengens Bugge: „„Han skal døe paa Frankrigs Throne!““ Moderhertet havde drømt om en ny Na-

poleon. Min Straale har kysset Immortelkrandsen paa hans Grav, min Straale har i Natten kysset den gamle Bedstemoders Pande, da hun drømte og saae det Billede, Du her kan tegne: „den fattige Dreng paa Frankrigs Throne!“

Sjette Aften.

„I Upsala har jeg været!“ sagde Maanen. „Jeg saae ned paa den store Slette med det fattige Græs, de forluede Marker. Jeg spillede mig i Fyris=Ala, imens Dampffibet skræmmede Fiskene ind imellem Sivene. Under mig jog Skyerne og kastede lange Skygger over Odins, Thors og Freiers Grave, som de kaldes. I det tynde Græssvær over Høiene ere Navne udstaarne. Her er ingen Bantasteen, hvori den Reisende kunde lade sit Navn indhugge, ingen Fjeldvæg, hvorpaa han kunde lade det males, derfor har den Besøgende her ladet Græstørven bortskjære, den nøgne Jord titter frem i store Bogstaver og Navne, de danne et heelt Ræt, udspændt over de store Høie. En Udbodelighed, som et nyt Grønsvær dækker. Der stod en Mand deroppe, en Sanger, han stømte Mjødhorret med den brede Sølvring og hvisttede et Navn, bad Binden ikke forraade det, men jeg hørte Navnet, jeg kjendte det, en Grevekrone funkler derover og derfor nævnede

han det ikke høit; jeg smilede, en Digterkrone funkler over hans! Eleonore af Eftes Adels hanger ved Lasfos Navn. Jeg veed ogsaa, hvor Skjønheds Rosen voxer —!“

Det sagde Maanen, der gik en Sky for. — Gid der ingen Skyer gaar imellem Digteren og Rosen!

Syvende Aften.

„Længs med Stranden strækker sig en Skov med Ege og Bøge, saa friske og duftende, den er besøgt hver Vaar af hundrede Nattergale; tæt ved er Havet, det evigt verende Hav, og mellem begge løber den brede Landevei. Den ene Bogn efter den anden ruller forbi, jeg følger den ikke, mit Dje hriler meest paa eet Punkt: her er en Rjæmpegrav; Brombærranker og Slaaentorn vore frem mellem Stenene. Her er Poesie i Naturen. Hvorledes troer Du, Menneffene opfatte denne? Ja, jeg vil fortælle Dig, hvad jeg horte der, kun den sidste Aften og Nat. Først kom der to rige Landmænd kjørende. „Det er nogle deilige Træer!“ sagde den Ene. „Der er ti Læs Brænde i hver!“ svarede den Anden! „Vinteren bliver stræng, i Fjor fik vi fjorten Rigsdaler for Favnene!“ og saa vare de borte. „Her er Veien daarlig!“ sagde en anden Kjørende. „Det er de forbandede Træer!“ svarede Naboen, „det kan ikke ret lufte her, uden fra Sø-Ranten!“ og saa rullede de afsted. Dgsaa Dilligencen kom forbi; Alle

sammen sov de paa det sunneste Sted; Rudffen blæste i Hornet, men han tænkte kun: jeg blæser godt og her lyder det, hvad mon de synes om det?" Og saa var Diligencen borte. Der kom to unge Knøse jagende til Hest. Her er Ungdom og Champagner i Blodet, tænkte jeg; de saae ogsaa med et Smil om Læben til den mosgroede Hvi og det dunkle Krat. „Her gad jeg gaae med Møllerens Christine!" sagde den Ene og afsted vare de. Blomsterne duftede saa stærkt, hver en Luftning blundede, som var Havet en Deel af Himlen, der var spændt ud over den dybe Dal; en Vogn kjørte forbi, der vare sex i den, de fire sov den femte tænkte paa sin nye Sommer-Frakke, der maatte klæde ham, den sjette boiede sig hen over Rudffen og spurgte, om der var noget Mærkeligt ved den Steenhob. „Nei," sagde Karlen, „det er en Steenhob, men Træerne der ere mærkelige!" — „Fortæl mig!" — „Ja, de ere hoist mærkelige! seer han, naar om Vinteren Sneen ligger høit og Alt gaaer ud i Eet, saa ere de Træer mig et Mærke, at jeg kan holde efter dem og ikke kjøre i Søen; see derved ere de mærkelige!" — og saa kjørte han. Nu kom en Maler, hans Die funkede, han sagde ikke et Ord, han fløitede, Nattergalene sang, den ene høiere end den anden. „Halt! Maul!" udbød han og noterede nu nok saa nøiagtig alle Farver og Tinter: „Blaat, Rilla, Mørke-

brunt!" Det vilde blive et herligt Maleri! Han opfattede det, som Speilet opfatter Billedet, og imidlertid fleitede han en Marsch af Rosini. Den sidste som kom, var en fattig Pige, hun hvilede sig ved Kjømpegraven, satte sin Byrde, det smukke, blege Ansigt hældede sig lyttende mod Skoven, hendes Dine sunkede da hun saae mod Himlen ud over Havet, Hænderne foldede sig, jeg troer hun læste sit „Fader vor.“ Selv begreb hun ikke den Følelse, som gjennemstrømmede hende, men jeg veed, at gjennem Aar vil mangan Gang dette Minut, med Naturen rundtom, langt skjønnere, ja mere tro, end da Maleren nedskrev den med bestemte Farver, staae i hendes Erindring. Mine Straaler fulgte hende, til Dagstjæret kysfede hendes Pande!"

Ottende Aften.

Da var der tunge Skyer paa Himlen, Maanen kom slet ikke frem, jeg stod dobbelt eensom paa mit lille Kammer og saae ud i Luften, hvorfra den skulde skinne. Min Tanke fløi saavidt omkring, op til den store Ven, som saa smukt hver Aften fortalte mig Historier, viste mig Billeder. Ja, hvad har ikke han oplevet! Han seilede over Syndsflodens Bande og smilte ned til Arken, som nu ned til mig, og bragte Trøst om en ny Verden, der vilde fremblomstre. Da Israels Følk stod grædende ved Babylons Floder, skuede han vee-modig mellem Pilene, hvor Harperne hang. Da Romeo steg op paa Balkonen, og Kjerlighedsskysset gif, som en Cherubs Tanke fra Jorden, stod den runde Maane halv skjult mellem de sorte Cypreser i den gjennemfigtige Luft. Han har seet Helten paa St. Helena, naar han fra den eensomme Klippe skuede ud over Verdenshavet, mens store Tanker rørte sig i hans Bryst. Ja, hvad kan ikke Maanen fortælle! Verdenslivet er et Eventyr for ham. Aften seer jeg

Dig ikke, gamle Ven! kan intet Billed tegne til Erindring om Dit Besøg! — og som jeg drømmende saae op i Skyerne, lyste det der; det var en Straale fra Maanen, men den sluffedes igjen, sorte Skyer glede forbi, men det var dog en Hilsen, en venlig Aften-Hilsen, Maanen bragte mig.

Niende Aften.

Det var igjen klar Luft; flere Aftener vare gaaet, den var i første Dvarteer; jeg fik igjen Ideen til en Skizze, — her hvad Maanen fortalte.

„Jeg fulgte Polarfuglen og den svømmende Hval til Grønlands Østkyst; nøgne Fjelde med Gis og Skyer omslutte en Dal, hvor Bidie og Blaabærlyng stod i rigt Flor; den duftende Lychnis udbredte sød Duft; mit Lys var mat; min Skive bleg som Alakandens Blade, der drev i Uger paa Vandet, revet løs fra sin Stængel; Nordlyskronen brændte, dens Ring var bred og Straalerne fra denne gif, som hvirovlende Ildsoiler henover hele Himlen og spillede i Grønt og Rødt. De Omkringboende samlede sig til Dands og Lystighed, men undrende saae de ei paa den for dem vante Pragt: „Lad de Dodes Sjæle kun spille Bold med Hvalrossens Hoved!“ tænkte de efter deres Tro og havde kun Tanke og Die for Sangen og Dandsen. Midt i Kredsen stod, uden Pels, Grønlanderen med sin Hoandtromme og istemte en Sang om Sælhund-

Fangsten og Choret svarede med et „Eia, eia, a!“ og hoppede i deres hvide Peltse rundt i Kredse, det saae ud som et Bjørne-Bal; Dine og Hoved gjorde de dristigste Bevægelser. Nu begyndte Ret og Dom. De, som vare Uvenner, traadte op, og den Fornærmede improviserede sin Modstanders Feil, kjæft og spottende, og Alt under Dands til Trommen, den Anklagede svarede ligesaa snildt, mens Forsamlingen lo og dømte dem imellem. Fra Fjeldene lød Bulder, Gisbræerne kalvede, de store, styrkende Masser opløstes i Faldet til Støv, det var en grønlandsk, deilig Sommernat. Hundrede Skridt derfra, under det aabne Skindtelt laae en Syg, Livet gik endnu gjennem hans varme Blod, men han maatte dog døe, thi han troede det, og de troede det Alle rundt om ham, derfor syede hans Kone allerede Skindbetrækket fast om ham for siden ei at berøre den Døde, og hun spurgte: „vil Du begravnes paa Fjeldet i den faste Snee? Jeg skal pynte Stedet med Din Kajak og med Dine Pile! Angekloffen skal dandse hen over den! eller vil Du heller sænkes i Havet!“ — „I Havet!“ hvidskede han og nikkede med et veemodigt Smil. „Der er et luunt Sommertelt!“ sagde Konen, „der springe tusinde Sæl-hunde, der sover Hvalrossen ved Din Fod, og Jagten der er sikker og lystig!“ Og Børnene rev hylende det udspændte Skind fra Vinduet, at den Døende

kunde føres til Havet, det skulmende Hav, der gav ham Næring i Livet, nu Hvile i Døden. Gravmonumentet blev de svømmende Jisfjelde, der verle Nat og Dag. Sælhunden slumrer paa Jisstykket; Stormfuglen flyver hen derover."

Tiende Aften.

„Jeg kjendte en gammel Jomfru,“ sagde Maanen, „hun gik hver Vinter i en guul Atlasskes Pelts, den var altid ny, den var altid hendes eneste Mode; hver Sommer bar hun den samme Straahat, og jeg troer den samme blaagraa Kjole. Kun til en gammel Veninde, tværs over Gaden, gik hun; men i de sidste Aar gjorde hun det ikke, thi Veninden var død. Gensom puslede min gamle Jomfru indenfor Vinduet, hvor der hele Sommeren stod smukke Blomster og om Vinteren deilig Karse paa en Top af Hattesilt. I den sidste Maaned sad hun ikke meer ved Vinduet, men hun levede endnu, vidste jeg nok, thi jeg havde ikke seet hende gjøre den store Reise, som hun og Veninden saa tidt talte om. „Ja,“ sagde hun da, „naar jeg engang dør, vil jeg komme til at reise meget mere end i hele mit Liv; sex Mile herfra er Familiens Begravelse, der skal jeg føres hen, der skal jeg sove hos de Andre af min Slægt.“ Igaar Nat holdt der en Vogn udenfor Huset, de bar en Kiste ud. da vidste jeg, at hun var død; de lagde Halm om Ki-

sten og kjørte afsted. Der sov den stille, gamle Zomfru, som i det sidste Aar ikke havde været udenfor Huset; og Bognen rullede ud af Byen, raft, som var det til en Lysttour. Paa Landeveien selv gif det endnu raslere; Karlen skottede nogle Gange tilbage, jeg troer at han var bange for at see hende sidde i den gule Atlaskes Pelts, der lag paa Kisten; derfor slog han saa ubetænksomt paa Hestene, holdt dem saa stramt, at de skummede i Bidet; de vare unge og raske, en Hare foer over Veien, og de lob løbsk. Den stille, gamle Zomfru, som Aar ud og ind kun havde bevæget sig langsomt i Cirkelgang der hjemme, foer nu, som død, over Stof og Steen paa den aabne Landevei. Kisten, der var omvunden med Matter, hoppede af og laa paa Veien, medens Heste, Karl og Bogn jog afsted i vild Flugt. Lærken fløi syngende op fra Marken, quiddrede sin Morgensang over Kisten, satte sig paa den og pillede med Næbbet i Matten, som om den vilde sønderrive Puppen. Lærken steg igjen syngende i Beiret, og jeg drog mig bort bag de røde Morgenskyer."

Ellevte Aften.

„Der var en Bryllups Fest!“ fortalte Maanen. „Sange blene sjungne, Skaaler udbragte, Alt var rigt og prægtigt; Gæsterne toge bort, det var over Midnat; Mødrene kysfede Brudgom og Brud; jeg saa disse ene, men Gardinerne vare næsten heelt trukne for; Lampen belyste det hyggelige Bærelse. „„Gud see Lov, de ere borte!““ sagde han og kysfede hendes Hænder og Læber; hun smilede og græd, hvilede ved hans Bryst, bærende, som Rothusblomsten hviler paa de strømmende Bænde; og de talte bløde, livsalige Ord. „„Sov sødt!““ udbød han, og hun drog Binduets Gardiner tilside. „„Hvor deilig og Maanen skinner!““ sagde hun, „„see hvor stille, hvor klart!““ og hun slukkede Lampen, der blev mørkt i det hyggelige Kammer, og dog straaede mit Lys, som hans Dine straaede. Dwindelighed, kys du Digterens Harpe, naar han synger om Livets Mysterier!

Solgte Aften.

„Jeg vil give dig et Billede af Pompeji,“ sagde Maanen, „jeg var ved Forstaden, Gravgaden, som den kaldes, hvor de skønne Monumenter staae, hvor engang de jublende Unglinger, med Roser om Panden, dansede med de skønne Søstre til Laïs; nu var her Dødens Stilhed; tyske Soldater i neapolitanisk Sold holdt Vagt og spillede Kort og Terninger; en Skare Fremmede fra hiin Side Bjergene, vandrede ind i Byen, ledsagede af Vagt; i mit fuldklare Lys vilde de see den fra Graven opstegne By, og jeg viste dem Bognhjulenes Spoor i de med brede Lava-Fliser brolagte Gader, jeg viste dem Navnene paa Dørene og de endnu udhængende Skildter; de saae i de smaa Gaarde Basinet til Springvandene, smykket med Muslinger og Conchylier; men ingen Vandstraale sprang, ingen Sange gjenlød fra de rigtmalede Kammere, hvor Hunden af Metal vogtede Døren. Det var de Dødes Stad, kun Besuv tordnede endnu sin evige Hymne, hvori de enkelte Vers af Menneskeheden kaldes et nyt Udbrud. Vi gik til Venus-Templet; af Marmor er det

reist, skinnende hvidt, med sit Høialter foran den brede Trappe, og med friske Grædepile stude frem mellem Søilerne; Luften var saa gjennemsigtig og blaa, og til Baggrund stod det kulsorte Vesuv, hvor Ilden steg, som Pinien Stamme; den belyste Regsky laa i Natens Stilhed, som Pinien Krone, men blodig rød. Mellem Selskabet var en Sangerinde, en sand og stor, jeg har seet hende hyldet i Europas første Stæder; da de nærmede sig det tragiske Theater, satte de sig Alle paa Amphitheatrets Steentrappe, der blev igjen en lille Plet opfyldt, som for Martusinder siden. Scenen stod der jo endnu som før med de murede Couliſser, de to Buer i Baggrunden, gennem hvilke man seer samme Decoration, som i hiin Tid, Naturen selv: Bjergene mellem Sorento og Amalfi. Sangerinden steg for Spøg op paa Oldtidens Scene og sang; Stedet inspirerede hende, jeg maatte tænke paa Arabiens vilde Hest, naar den fnyser, reiser Manken og jager affted, det var den samme Lethed og Sikkerhed; jeg maatte tænke paa den lidende Moder under Golgathas Kors, det var denne sølte, dybe Smerte. Og rundt om lod igjen, som for tusinde Aar siden, Bisfalds Jubel og Klap: „„Lykkelige! himmelsk Begavede!““ jublede de Alle. Tre Minuter efter var Scenen tom, Alle borte, ingen Toner høstes meer; Selskabet var vandret bort, men Ruinerne stode endnu, uforandrede,

som de endnu om Aarhundreder ville staae, og Ingen
veed om Diebliffets Bifald her, om den skønne San-
gerfke, om hendes Toner og Smil, glemt og forbi, selv
for mig er denne Stund et forsvundet Minde.“

Trettende Aften.

„Jeg ligede ind ad Binduet til en Redacteur," sagde Maanen, „det var et Sted i Lydsffland. Her vare gode Meubler, mange Bøger og et Chaos af Blade. Der var flere unge Mænd derinde; Redacturen selv stod ved Pulten, to smaa Bøger, begge af unge Forfattere, skulde anmeldes! — „Den ene er sendt mig," sagde han, „jeg har ikke læst den endnu, men den er smukt udstyret, hvad siger De om Indholdet?" — „D!" sagde Gen, det var selv en Digter, „den er meget god, lidt udtværet, men Herre Gud, det er en ung Mand, Versene kunde vel ogsaa være lidt bedre! Tankerne ere meget funde, det er jo rigtig nok disse almindelige Tanker! men hvad skal man sige? altid finder man ikke paa noget Nyt. De kan gjerne rose ham! jeg troer rigtignok aldrig, der bliver noget Stort af ham som Digter. Men han har Læsning, er en udmærket Orientalist, dommer selv meget sundt. Det er ham, som skrev den smukke Anmeldelse af mine

„Phantasier over det huuslige Liv.“ Man bør være mild mod en ung Mand.““

„Men det er jo et reent Asen!““ sagde en anden Herre i Stuen. „Intet er værre i Poesien end Middelmaadighed, og høiere stiger han ikke!““

„Stakkels Fyr!““ sagde en Tredie, „og Tankten er dog saa lykkelig ved ham. Det er hende, Hr. Redacteur, som har samlet saa mange Subscribenter til Deres sidste Oversættelse — —““

„Den gode Kone! ja, jeg har ganske kort anmeldt Bogen. Umiskjendelig Talent! en velkommen Gave! En Blomst i Poesiens Have; godt udstyret, o. s. v. Men den anden Bog! han vil nok have jeg skal kjøbe den! — Jeg horer den bliver roest! Genie har han! troer De ikke?““

„Ja det skriger jo Alle paa,““ sagde Digteren, „men det falder lidt vildt! Commateringen er især genialt.““

„Han kan have godt af at begles igjennem, ærgres lidt, ellers faaer han for store Tanker om sig selv!““

„Men det er ubilligt!““ udbrod en Fjerde, „lad os ikke ruge over Smaaseilene, men glæde os ved det Gode, og her er meget! han stikker dem dog Allesammen!““

„Gud bevar' os! naar han er saadant et ægte Billedbog uden Billeder.

Genie, saa kan han vel nok holde den skarpe Lød ud! der er Nok, som privat rose ham! lad os bare ikke gjøre ham gal!""

""Umisstjendeligt Talent!"" skrev Redacturen, ""de sædvanlige Skjodesløsheder; at han ogsaa kan skrive uheldige Vers, seer man Pagina fem og tyve, hvor der findes to Hiater. Studium af de Gamle anbefales o. s. v."" — "Jeg gif bort," sagde Maanen, "tittede gjennem Binduet ind i Tantens Huus, der sad den hædrede Digter, den tamme, hyllet af alle de indbudne Gjæster, og var lykkelig."

"Jeg søgte den anden Digter, den vilde; han var ogsaa i stort Selskab hos en Bessytter, hvor man talte om den anden Digters Bog — ""jeg skal ogsaa læse Deres!"" sagde Mæcenæs, ""men ærlig talt, De veed, jeg aldrig siger Dem uden hvad jeg mener, jeg venter ikke stort af den. De er mig for vild! for phantastisk — men jeg erkjender det, som Menneske er De høist respektabel!"" En ung Pige sad i en Krog og læste i en Bog:

— I Dyndet skal Snillet's Glorie,
Men Hverdags Donten mod Sky —!

„Det er en gammel Historie,
Dog bliver den altid ny!“ —

Fjortende Aften

Maanen fortalte: „Der ligger to Bønderhuse ved Skovveien; Døren er lav, Binduerne sidde op og ned, men rundt om dem vore Bukketjørn og Berberisser, Taget er mosset og begroet med gule Blomster og Hunsøg; der er kun Grønkaal og Kartofler i den lille Have, men paa Gjærdet blomstrer en Hylb og under denne sad en lille Pige; hun fæstede sine brune Dine paa det gamle Egetræ mellem Husene. Dette Træ har en høi, visfen Stamme, der er savet af foroven, og der har Storken bygget sin Rede; han stod der oppe og knebrede med Næbet. En lille Dreng kom ud, han stillede sig ved Pigen; det var Broder og Søster. „Hvad seer Du efter? spurgte han. — „Jeg seer paa Storken!“ sagde hun, „Nabokonen har sagt mig, at den i aften bringer os en lille Broder eller Søster; nu vil jeg passe paa, forat see dem, naar de komme!“ — „Storken bringer Ingen!“ sagde Drengen, „Du kan troe, Nabokonen har ogsaa fortalt mig det, men hun lo, da hun sagde det, og saa spurgte jeg hende, om hun turde sige: „ved Gud“ paa det! — det turde hun ikke,

og saa veed jeg nok, at det om Storken kun er Noget, man bilder os Børn ind." — „Men hvorfra skulde da det lille Barn komme?" spurgte Pigen." — „Det kommer vor Herre med;" sagde Drengen, „Gud har det under sin Kjole, men ingen Menneſter kan ſee Gud, og derfor kan vi ikke ſee, han bringer det!" — I det ſamme luſtede det i Hylde træets Grene, Børnene foldede deres Hænder og ſaae paa hinanden: det var viſt Gud, ſom kom med den Lille. — Og de holdt hinanden i Hænderne; Døren gik op til Huſet; det var Nabokonen: „Kom nu ind," ſagde hun, „ſee, hvad Storken har bragt; det er en lille Broder!" — Og Børnene nikkede; de vidſte jo nok, han var kommet."

Femtende Aften.

„Jeg gled hen over Lyneborg-Hede,“ sagde Maanen, „der laae en eensom Hytte ved Beien; nogle nøgne Buske stode tæt ved den, og her sang en Rattergal, som havde forvildet sig. I Nattefulden maatte den døe; det var dens Svanesang, jeg hørte. Dagstjæret lyste, der kom en Caravane, udvandrende Bønderfamilier, som vilde til Bremen eller Hamborg, for med et Skib at naae Amerika, hvor Lykken, den drømte Lykke, skulde fremblomstre. Konerne bare deres mindste Børn paa Ryggen, de større hoppede ved Siden; en ussel Hest trak paa en Karre enkelte Stykker Huusgeraad. Den kolde Vind blæste; derfor klynge de den lille Pige sig tættere til Moderen, som saae op mod min runde aftagende Skive og tænkte paa den bittre Nød, de led her hjemme, tænkte paa de tunge Skatter, der ikke kunde betales. Hendes Tanke var den hele Caravanes; det røde Dagstjær lyste derfor som Evangeliet om en Lyffens Sol, der igjen vilde opstaae; de hørte den døende Rattergal synge, den var ingen falsk Phrophet, men en Lyffens Fortynder.

Vinden peeb, dens Sang forstod de ikke: „Seil
 trygt over Havet! Den lange Overfart har Du jo
 betalt med Alt, hvad Du eiede; fattig og hjælpeløs skal
 Du betræde dit Canaans Land. Du maa sælge Dig
 selv, din Kone og dine Børn. Dog længe lide I ikke!
 Bag det brede, duftende Blad sidder Døds gudinden;
 hendes Belsomstfys aander dræbende Feber i dit Blod,
 far hen! far hen over de svulmende Bænder!“ — Og
 Caravanen lyttede glad til Rattergalens Sang, thi
 den bebudede Lykke. Dagen lyfte fra de lette Skyer;
 Bønderfolk gik over Heden til Kirke; de sortklædte
 Kvinder med det tætte, hvide Liin om Hovedet syntes
 Skikkelse, stegne ud fra de gamle Malerier i Kir-
 kerne; rundt om var kun den store, døde Omgivning,
 den visne, brune Lyng, mørke, affvædne Plainer mellem
 hvide Sandbanke. Kvinderne bare deres Psalmebog, og
 vandrede mod Kirken. O, beder! beder for dem, som
 vandre til Gravene, hinsides de svulmende Bænder!“

Sextende Aften.

„Jeg kjender en Pulcinella,“ sagde Maanen, „Publicum jubler, naar det seer ham; enhver Bevægelse hos ham bliver comiss, bringer Huset til at skoggerlee, og dog er intet heraf beregnet, det er hans Eienommelighed. Da han var lille og tumlede sig med de andre Dreng, allerede da var han en Pulcinella, Naturen havde gjort ham dertil, givet ham een Puffel paa Ryggen og een paa Brystet; det Indre derimod, det Sjælelige, ja det var riigt udstyret; Ingen fik en dybere Følelse, en stærkere Elasticitet i Aanden, end han. Theatret var hans Idealverden. Havde han været slank og velskabt, da var han paa enhver Scene blevet den første Tragiker; det Heroiske, det Store opfyldte hans Sjæl, og dog maatte han blive Pulcinella. Selv hans Smerte, hans Melancholi forøgede den comisse Torhed i det skarpttegnede Ansigt, og vakte Latter hos et taknemligt Publicum, der beklappede deres Indling. Den nydelige Columbine var ham venlig og god, men vilde dog helst gifte sig med Urlechino; det var jo blevet altfor comiss i Birke-

ligheden, om „Skønheden og Dyret“ forenedes. Naar Pulcinella var meest mismodig, var hun den Eneste, der kunde faae ham til at smile, ja stoggerlee; først var hun melancholisk med ham, saa lidt roligere, men tilsidst opfyldt af Spøg. „Jeg veed nok, hvad De feiler!“ sagde hun, „ja det er denne Kjerlighed!“ — og saa maatte han lee. „Jeg og Kjerlighed!“ udbroød han, „det vilde tage sig lystigt ud! hvor Publicum vilde applaudere!“ — „Det er Kjerlighed,“ vedblev hun, og tilføiede med comisk Pathos: „Det er mig, De elsker!“ — Ja, slikt tør man nok sige der, hvor man veed, at Kjerligheden ikke er! og Pulcinella sprang høit i Veiret af Latter; nu var Melancholien borte. Og dog havde hun talt Sandhed, han elskede hende, elskede hende høit, som han elskede det Dødsbædder og Store i Kunsten. Paa hendes Bryllupsdag blev han den lystigste Figur, men om Natten græd han; havde Publicum seet det fordreiede Ansigt, da havde det klappet. — I disse Dage er Columbine død; Begravelsesdagen blev Arlechino fritaget for at vise sig paa Bræderne; han var jo en bedrøvet Enkemand. Directeuren maatte give noget ret lystigt, for at Publicum ikke skulde savne formeget den smukke Columbine og den lette Arlechino; altsaa maatte Pulcinella være dobbelt lystigt; han dansede og sprang med Fortvivlelse i sit Hjerte, og der blev klappet og jublet:

„bravo, bravissimo! “Pulcinella kaldtes frem; o, han var ubetalelig! — — Igaar Nat, efter Forestillingen, vandrede det lille Utydske ene ud af Byen, hen til den eensomme Kirkegaard. Blomsterfrandsen var alt visnet paa Columbines Grav; der satte han sig; det var til at male; Haanden under Kinden, Dinene mod mig; det var som et Monument, en Pulcinella paa Graven, eiendommelig og comist. Havde Publicum seet sin Yndling, det havde applauderet: bravo, Pulcinella, bravo, bravissimo!”

Syttende Aften.

Hør hvad Maanen fortalte: „Jeg har seet Cadetten blive Officeer og første Gang iføre sig sin prægtige Uniform, jeg har seet den unge Pige i sin Balstads, Fyrstens unge Brud lykkelig ved sin Jestsdragt, men Jængens Lykksalighed kan lignedes med den, jeg saa i aften hos et Barn, en lille fireaars Pige; hun havde faaet en ny blaae Kjole, en ny rosenrød Hat; Stadsen var netop paa, og de raabte Alle paa Lyk, thi Maanens Straale gjennem Vinduet var for ringe, der maatte anderledes lyses op. Der stod den lille Pige stiv som en Dukke, Armene ængsteligt ud fra Kjolen, Fingrene vidt spilede fra hverandre, o! hvor hendes Dine, hendes hele Afsyn straaledede af Lykksalighed. „„Imorgen skal du komme paa Gaden!““ sagde Moderen, og den Lille saa op mod sin Hat, saa ned mod sin Kjole og smilede lykkelig: „„Moder!““ sagde hun, „„hvad mon Hundene tænke, naar de see mig i den Stads!““

Attende Aften.

„Jeg har,“ sagde Maanen, „fortalt dig om Pompeji, dette Liig af en Stad, stillet frem i de levende Stæders Række, jeg kjender en anden, een endnu mere sælsom, den er ikke et Liig, men Spøgelseset af en Stad — Overalt hvor Vandspringet pladsker i Marmorkummen, synes jeg at høre Eventyret om den svømmende Stad. Ja, Vandstraalen maa fortælle om den! Strandens Bølger synge om den! Over Havets Glade svæver tidt en Taage, den er Enkelsøret: Havets Brudgom er død, hans Slot og Stad er nu Mausoleet! Kjender Du denne By? Aldrig hørte den Bognhjulets Rullen eller Hestens Hovslag i sine Gader, der svømmer Fisken og spøgelsesagtigt flyver den sorte Gondol henover det grønne Vand. Jeg vil“ — vedblev Maanen — „vise Dig Byens Forum, Byens største Plads, og Du troer at være i Eventyrenes Stad; Græsset voxer mellem de brede Fliser, og i Dagningen slagre der tusinde tamme Duer rundt om det fritstaaende høie Taarn. Fra de tre Sider er du omgivet af Buegange. Tyrken med sin lange Pibe, sidder stille derinde, den smukke Grækerdreng hælder sig til Soilen og seer paa de opreiste Trophæer: de høie Stænger, Mindet om den gamle

Magt. Flagene hænge som Sørgeflor; en Pige hviler sig der, de tunge Spande med Vand har hun sat ned, Naaget, hvori hun bærer dem, ligger over hendes Skuldre, hun støtter sig ved Seiersstangen. Det er intet Fæstslot, men en Kirke, Du seer foran Dig! de forgylde Kupler, de gylde Rugler rundt om straalet i mit Lys; de prægtige Malmheste deroppe have gjort Reiser som Malmhesten i Eventyret, de have reist herhvid, bort herfra og igjen tilbage. Seer du den brogede Pragt i Muren og paa Ruderne? Det er, som om Geniet havde søiet et Barns Billie med at udsmykke dette sælsomme Tempel. Seer du paa Seilen den bevingede Løve? Guldet skinner endnu, men Bingen er bunden, Løven er død, thi Havets Konge er død, der er tomt i de store Haller, og hvor før de kostelige Billeder hang, skinner nu den nøgne Muur frem. Lazaronen sover under Buen, hvis Gulv eengang kun den høie Adels turde betræde. Fra de dybe Brønde, eller er det fra Blykamrene nær Sukkens Bro, lyder et Suk, som dengang Tombourinen lød paa de brogede Gondoler, da Bruderingen fløi fra den glimrende Bucentauro til Adria, Havets Dronning. Adria, svøb dig i Taage! lad Enkesløret dække dit Bryst, hæng det over din Brudgoms Mausoleum: det marmorbyggede, spøgelseagtige Venedig!" —

Fifte Aften.

„Jeg saae ned paa et stort Theater,“ sagde Maanen, „det hele Huus var opfyldt med Tilskuere; thi en ny Skuespiller debuterede; min Straale gleed hen over det lille Bindue i Muren, et sminket Ansigt trykkede Panden op mod Ruden: det var Aftenens Helt. Det ridderlige Skjæg krusede sig om Hagen, men der var Taarer i Mandens Dine, thi han var udpebet, udpebet med Grund. Staffels Fyr! men Staffelsen kan ikke taales i Kunstens Rige. Han sølte dybt og elskede Kunsten med Begeistring, men den elskede ikke ham. — — Regisseurens Klokke ringede; — kjækt og modigt, stod der i Rollen, træder Helten frem, — frem skulde han for et Publicum, hvem han var til Ratter. — — Da Stykket var endt, saae jeg en Mand indsvøbt i Rappen, snige sig ned af Trappen; det var ham, Aftenens knuste Ridder; Maffinkarlene hvidskede til hinanden; jeg fulgte Synderen op paa hans Kammer i Hjemmet. Hænge sig er en uskion Død og Gift har man ikke altid ved Haanden. Jeg veed han tænkte paa begge Dele. Jeg saae, han spillede det blege Ansigt, luskede

halvt Dinene, for at see om han var smuk, som Liig. Mennesket kan være høist ulykkelig, og dog høist affecteert. Han tænkte paa Døden, paa Selvmord, jeg troer, han begræd sig selv, — han græd dybt, og naar man ret har grædt ud, da dræber man sig ikke. Et heelt Aar er gaaet siden den Tid. Der var Comedie, men paa et lille Theater, det var en fattig, omreisende Trop; jeg saae igien det bekjendte Ansigt, de sminkede Kinder, det krusede Stjæg. Han saae igien op mod mig, smilede — og alligevel var han pebet ud, netop for et Minut siden, pebet paa et usselt Theater, pebet af et usselt Publicum! — I denne Aften hjørte der en fattig Liigvogn ud af Byens Port, ikke en Eneste fulgte. Det var en Selvmorder, vor sminkede, udpebne Helt. Rudsten, som hjørte, var den eneste Ledfager, ingen fulgte, ingen uden Maanen. I Krogen ved Kirkegaardsmuren er Selvmorderen lagt, der vil Nælderne snart skyde op, der vil Graverkarlen henkaste Tjørne og Ukrud fra de Andres Grave.

Tyvende Aften.

„Fra Rom kommer jeg!“ sagde Maanen, „der, midt i Staden paa en af de syv Høie ligger Keiserborgens Ruiner; det vilde Figentræ voxer i Murens Revne og dækker Nogenheden med sit brede, graagrønne Blad; mellem Gruushoben træder Efelet paa den grønne Laurbærhæk og glæder sig ved den golde Tidsel. Herfra, hvor eengang Roms Drne fløi ud: kom, saae og seirede, er nu Indgangen gjennem et lille fattigt Huus, klinet af Leer mellem to sonderbrudte Marmorkolonner; Viinranken hænger som en Sørgeguirlande hen over det skjæve Vindue. En gammel Kone med sin lille Datterdatter boe derinde, de herske nu i Keiserborgen og vise her den Fremmede de sjunkne Skatte. Af den rige Thronsal er kun en nogen Bæg, den sorte Cypres peger med sin lange Skygge paa det Sted, hvor Thronen stod. Jorden ligger alenhøit over det sonderbrudte Gulv, den lille Pige, nu Keiserborgens Datter, sidder tidt der paa sin Skammel, naar Aftenklokkerne ringe. Nøgleskullet i Døren tætt derved kalder hun sin Balcon, gjennem det kan hun

see ud over det halve Rom, ud til Peterskirken's mægtige Kuppel. Stille, som altid, var der denne Aften, og nedenfor, i mit fuldklare Lys, kom den lille Pige. Paa sit Hoved bar hun en antikformet Leerkrulle med Band, hun havde bare Fodder, det korte Skjort og de smaa Særkærmer vare itu, jeg kysede Barnets fine, runde Skuldre, de sorte Dine og det mørke, glindsende Haar; hun steg op af Husets Trappe, den var steil, dannet af Muurbrotte og en sønderbrndt Capital. De brogetsarvede Fjirbeen, foer sky forbi ved hendes Fodder, men hun forstrækkedes ikke, allerede hævede hun Haanden for at ringe paa Døren, der hang en Haresod i et Seglgarnsbaand, det er nu Klokkestrengen paa Keiserens Borg. Hun standsede et Dieblit, hvad tænkte hun paa: maaskee paa det smukke Jesubarn, klædt i Sølv og Guld, dernede i Capellet, hvor Solblamperne straaled, hvor hendes smaa Beninder istemte Sangen, den hun ogsaa kjendte; jeg veed det ikke! hun gjorde igjen en Bevægelse, og snublede, Leerkrullen faldt fra hendes Hoved og sloges itu paa den rislede Marmorflise. Hun brast i Graad, Keiserborgens deilige Datter græd over den fattige, sønderbrndte Leerkrulle; med bare Fodder stod hun og græd, turde ikke trække i Seglgarnsbaandet, Keiserborgens Klokkestreng."

